

*Frihet fra negativ sosial
kontroll og æresrelatert vold
(2021-2024)*

Status for tiltak per
31.12.2023

Innhold

Om denne rapporten:.....	4
Oversikt over status for tiltak	5
Ansvarlige departementer og direktorater	7
Innsatsområde 1: Innsats for nyankomne flyktninger og innvandrere	8
Tiltak 1. Utvikle en strategi for å heve kompetansen i tjenestene som møter nyankomne flyktninger og innvandrere.....	8
Tiltak 2. Styrke oppfølgingen av nyankomne innvandrere og flyktninger som er volds- og trusselutsatte	8
Tiltak 3. Innhente kunnskap om frafall fra ordningene under integreringsloven.....	9
Tiltak 4. Videreutvikle dialoggrupper om vold til beboere på asylmottak	10
Innsatsområde 2. Kunnskap og kompetanse for et helhetlig hjelpetilbud.....	10
Tiltak 5. Etablere et nasjonalt nettverk for kunnskapsutvikling og kompetanseheving	10
Tiltak 6. Videreutvikle Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll.....	11
Tiltak 7. Videreutvikle bo- og støttetilbudet for personer over 18 år.....	11
Tiltak 8. Styrke informasjonen om de særskilte hjelpetjenestene	12
Tiltak 9. Øke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i skolen.....	13
Tiltak 9 a) Utvikle støtteressurser for ansatte i grunnopplæringen og SFO.....	13
Tiltak 9 b) Bidra til god undervisning om vold, kropp, kjønn, seksualitet og seksuell grensesetting	14
Tiltak 10. Øke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i profesjonsutdanninger.....	14
Tiltak 10 a) Vurdere kompetanseheving om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i profesjonsutdanninger	14
Tiltak 10 b) Inkludere relevante læringsutbyttebeskrivelser i helsesykepleier- og jordmorutdanningene.....	15
Tiltak 11. Vurdere muligheten for saksregistrering i barneverntjenestens arbeid	15
Tiltak 12. Styrke barneverntjenestens arbeid med trusselutsatte barn under 18 år.....	16
Tiltak 13. Videreføre TryggEst	17
Tiltak 14. Styrke kunnskapen og kompetansen i politiet	18
Tiltak 15. Videreutvikle bruken av risikovurderinger, beskyttelsestiltak og dialogarbeid i politiet.....	18

Tiltak 16. Styrke kunnskapen og kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i NAV	19
Tiltak 17. Videreutvikle behandlingstilbudet til jenter og kvinner som er utsatt for kjønnslemlestelse.....	20
Tiltak 18. Utvikle kunnskapsgrunnet om utsatte i tros- og livssynssamfunn	20
Tiltak 19. Utvikle opplæringstiltak om negativ sosial kontroll i tros- og livssynssamfunn....	21
Tiltak 20. Inkludere temaene negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse i ny veileder for tros- og livssynssamfunn.....	21
Innsatsområde 3: Et styrket rettsvern for utsatte personer.....	22
Tiltak 21. Gjennomføre en helhetlig juridisk utredning	22
Tiltak 22. Vurdere endringer i reglene om bortfall av oppholdstillatelse ved ufrivillige utenlandsopphold.....	22
Tiltak 23. Vurdere om mishandling i nære relasjoner og frihetsberøvelse skal unntas fra kravet om dobbel straffbarhet	23
Tiltak 24. Registrere æresrelatert vold og utvikle statistikk	23
Tiltak 25. Vurdere om sosialtjenesteloven i tilstrekkelig grad sikrer økonomisk uavhengighet for alle stønadsmottakere	24
Innsatsområde 4: Forebygge ufrivillige utenlandsopphold	24
Tiltak 26. Heve kompetansen i barneverntjenestene om ufrivillige utenlandsopphold.....	24
Tiltak 27. Styrke informasjonen om rettigheter, hjelpetilbud og handlingsalternativer ved ufrivillige utenlandsopphold.....	25
Tiltak 28. Styrke oppfølgingen av utsatte for ufrivillige utenlandsopphold	26
Tiltak 29. Innhente kunnskap om kvinner og deres barn som blir holdt tilbake eller etterlatt i utlandet	26
Innsatsområde 5: Internasjonalt samarbeid.....	26
Tiltak 30. Styrke det nordisk samarbeidet	27
Tiltak 31. Etablere et nordisk praktikernettverk	27
Tiltak 32. Arrangere et nordisk toppmøte.....	28
Tiltak 33. Øke det internasjonale samarbeidet.....	28

Om denne rapporten:

Dette er rapportering for tiltakene i handlingsplanen «Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024)» per 31.12.2023. Rapportering på status finner sted påfølgende år, og rapporten inneholder ikke informasjon om utviklingen så langt i 2024. Det innebærer at helt sentrale tiltak som nå er ferdigstilt, blant annet å gjennomføre en helhetlig juridisk utredning, ikke fremkommer som ferdigstilt i rapporteringen. Dette vil fremkomme i sluttrapporten, som vil foreligge våren 2025. Mange av tiltakene er pågående gjennom hele handlingsplanperioden, ettersom arbeidet med for eksempel å øke kompetansen eller styrke informasjon til tjenester eller utsatte foregår kontinuerlig.

Siden handlingsplanen ble lansert har integreringsarbeidet flyttet fra Kunnskapsdepartementet (KD) til Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID). I oversikten over status for tiltak under er kolonnen «ansvarlig departement» oppdatert deretter.

Oversikt over status for tiltak

Av totalt 33 tiltak i handlingsplanen er 26 pågående og 7 tiltak er ferdigstilt.

Nr	Tiltak	Ansvarlig dep.	Status
Innsatsområde 1: Innsats for nyankomne flyktninger og innvandrere			
1	Utvikle en strategi for å heve kompetansen i tjenestene som møter nyankomne flyktninger og innvandrere	AID	Pågående
2	Styrke oppfølgingen av nyankomne og flyktninger som er volds- og trusselutsatte	AID	Ferdigstilt
3	Innhente kunnskap om frafall fra ordningene under integreringsloven	AID	Pågående
4	Videreutvikle dialoggrupper om vold til beboere på asylmottak	JD	Pågående
Innsatsområde 2: Kunnskap og kompetanse for et helhetlig hjelpetilbud			
5	Etablere et nasjonalt nettverk for kunnskapsutvikling og kompetanseheving	AID	Pågående
6	Videreutvikle Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll	AID	Pågående
7	Videreutvikle bo- og støttetilbudet for personer over 18 år	AID	Pågående
8	Styrke informasjonen om de særskilte hjelpetjenestene	AID	Pågående
9	Øke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i skolen	KD	Ferdigstilt
10	Øke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i profesjonsutdanninger	KD	Pågående
11	Vurdere muligheten for saksregistrering i barnevernstjenestens arbeid	BFD	Pågående
12	Styrke barneverntjenestens arbeid med trusselutsatte barn under 18 år	BFD	Pågående
13	Videreføre TryggEst	KUD	Pågående
14	Styrke kunnskapen og kompetansen i politiet	JD	Pågående
15	Videreutvikle bruken av risikovurderinger, beskyttelsestiltak og dialogarbeid i politiet	JD	Pågående
16	Styrke kunnskapen og kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i NAV	AID	Pågående
17	Videreutvikle behandlingstilbudet til jenter og kvinner som er utsatt for kjønnslemlestelse	HOD	Pågående

Negativ sosial kontroll i tros- og livssynssamfunn			
18	Utvikle kunnskapsgrunnlaget om utsatte i tros- og livssynssamfunn	BFD	Pågående
19	Utvikle opplæringstiltak om negativ sosial kontroll i tros- og livssynssamfunn	BFD og AID	Pågående
20	Inkludere temaene negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse i ny veileder for tros- og livssynssamfunn	BFD	Pågående
Innsatsområde 3: Et styrket rettsvern for utsatte personer			
21	Gjennomføre en helhetlig juridisk utredning	AID	Pågående
22	Vurdere endringer i reglene om bortfall av oppholdstillatelse ved ufrivillige utenlandsopphold	JD	Ferdigstilt
23	Vurdere om mishandling i nære relasjoner og frihetsberøvelse skal unntas fra kravet om dobbel straffbarhet	JD	Pågående
24	Registrere æresrelatert vold og utvikle statistikk	JD	Ferdigstilt
25	Vurdere om sosialtjenesteloven i tilstrekkelig grad sikrer økonomisk uavhengighet for alle stønadsmottakere	AID	Pågående
Innsatsområde 4: Forebygge ufrivillige utenlandsopphold			
26	Heve kompetansen i barneverntjenestene om ufrivillige utenlandsopphold	BFD	Pågående
27	Styrke informasjonen om rettigheter, hjelpetilbud og handlingsalternativer ved ufrivillige utenlandsopphold	AID	Pågående
28	Styrke oppfølgingen av utsatte for ufrivillige utenlandsopphold	AID	Pågående
29	Innhente kunnskap om kvinner og deres barn som blir holdt tilbake eller etterlatt i utlandet	AID	Pågående
Innsatsområde 5: Internasjonalt samarbeid			
30	Styrke det nordiske samarbeidet	AID	Ferdigstilt
31	Etablere et nordisk praktikernettverk	AID	Ferdigstilt
32	Arrangere et nordisk toppmøte	AID	Ferdigstilt
33	Øke det internasjonale samarbeidet	AID	Pågående

Ansvarlige departementer og direktorater

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)

Arbeids- og velferdsdirektoratet (Audir)

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)

Barne- og familiedepartementet (BFD)

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

Helsedirektoratet (Hdir)

Justis- og beredskapsdepartementet (JD)

Politidirektoratet (POD)

Utlendingsdirektoratet (UDI)

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD)

Kunnskapsdepartementet (KD)

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir)

Utdanningsdirektoratet (Udir)

Utenriksdepartementet (UD)

Innsatsområde 1: Innsats for nyankomne flyktninger og innvandrere

Tiltakene som er iverksatt for å styrke innsatsen overfor nyankomne flyktninger dreier seg først og fremst om kompetanseheving og kunnskapsinnhenting. Nyankomne flyktninger og innvandrere må få oppdatert og enhetlig informasjon tidlig etter ankomst, og ha kjennskap til hvilke rettigheter de har, samt hvilke lover og regler som gjelder i ulike hjelpetjenester. Det skal også innhentes mer kunnskap for å styrke kompetansen til ansatte i tjenestene som møter nyankomne og for å videreutvikle eksisterende tiltak.

Tiltak 1. Utvikle en strategi for å heve kompetansen i tjenestene som møter nyankomne flyktninger og innvandrere

Det er behov for å kartlegge kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, samt lhbtqi, i tjenester som møter nyankomne flyktninger og innvandrere. Det kan for eksempel være ansatte i voksenopplæringen, introduksjonsprogrammet og øvrige tjenester som følger opp nyankomne flyktninger og innvandrere. Kartleggingen skal omfatte alle nivåer i de aktuelle tjenestene. På grunnlag av kartleggingen skal det lages en strategi for kompetanseheving om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, samt hvordan lhbtqi-personer med innvandrerbakgrunn kan være i en særlig sårbar situasjon. IMDi og Kompetanse Norge skal samarbeide om tiltaket. Tiltaket inngår også i Trygghet, mangfold og åpenhet - Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika (2021 -2024).

Status: Pågående

Ansvarlig: AID

På bestilling fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) utarbeidet By- og regionforskningsinstituttet NIBR rapporten «[Vil gjerne vite mer: Kompetansebehov om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold blant ansatte i opplærings- og integreringstjenestene](#)». IMDi og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-Dir) samarbeidet om prosjektet.

På grunnlag av denne rapporten utarbeider IMDi en strategi for kompetanseheving om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i samarbeid med HK-dir. Arbeidet gjennomføres i 2024, og ses i sammenheng med oppdrag gitt til IMDi i tildelingsbrevet for 2024 om å utvikle strategier for å heve kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i ordinære tjenester og gjøre de særskilte tjenestene mer kjent.

Tiltak 2. Styrke oppfølgingen av nyankomne innvandrere og flyktninger som er volds- og trusselutsatte

Nyankomne flyktninger og innvandrere som er volds- og trusselutsatte utgjør sårbare grupper med særskilte oppfølgingsbehov. Det omfatter asylsøkere og deltakere i introduksjonsprogrammet som er utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og annen

vold i nære relasjoner og som oppholder seg på krisesenter. Deres behov for beskyttelse og krisesentertilbud skal kartlegges. Det skal også kartlegges hvordan man kan lette voldsutsattes muligheter for sekundærbosetting. Ny kunnskap skal bidra til å styrke oppfølgingen av nyankomne flyktninger og innvandrere som er volds- og trusselutsatte.

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: AID, i samarbeid med BFD

På oppdrag fra IMDi gjennomførte VID vitenskapelige høyskole et FOU-prosjekt for å [kartlegge behovet for beskyttelse og krisesentertilbud for nyankomne flyktninger](#) som er utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og annen vold i nære relasjoner. Prosjektet vurderte hvordan styrke oppfølgingen av nyankomne flyktninger og innvandrere som utsettes for vold og trusler og ivareta voldsutsattes muligheter for sekundærbosetting. Rapporten [«Bedre beskyttelse for voldsutsatte flyktninger og innvandrere»](#) forelå i februar 2023 og funn fra rapporten følges blant annet opp gjennom tiltak i «Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028) Trygghet for alle», herunder å:

- Styrke informasjonen om rettigheter og hjelpetilbud for voldsutsatte til personer som kommer på familieinnvandring.
- Legge til rette for at det blir enklere for nyankomne flyktninger som er volds- og trusselutsatte å flytte til en ny kommune når dette er nødvendig.

Tiltak 3. Innhente kunnskap om frafall fra ordningene under integreringsloven

Introduksjonsprogrammet og opplæringen i norsk og samfunnskunnskap er myndighetenes sentrale virkemidler for at nyankomne flyktninger og innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet. Det er derfor viktig at flest mulig i målgruppene for ordningene tar del i og gjennomfører programmet eller opplæringen. Årsakene til manglende deltakelse eller gjennomføring er trolig sammensatte, blant annet kan det å være utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold eller annen vold i nære relasjoner gjøre det vanskelig å benytte seg av tilbudene. Det er behov for mer kunnskap, og et forskningsprosjekt skal undersøke omfanget av og årsakene til frafall fra ordningene under integreringsloven. Studien skal bidra til å utvikle ny politikk og tiltak for å bygge ned barrierer for deltakelse i kvalifiseringsordningene.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID

IMDi har tildelt Proba oppdraget med å innhente kunnskap om frafall fra ordningene under integreringsloven. Prosjektet skal øke kunnskapen om omfanget av frafall, så vel som årsaker til frafall, blant annet negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og annen vold i nære relasjoner. Prosjektet undersøker også hvordan frafallet varierer med individuelle kjennetegn ved deltakerne, og hvordan frafallet varierer mellom kommuner. Rapporten skal inneholde anbefalinger om tiltak som kan motvirke frafall og bygge ned barrierer for deltakelse. Den ferdigstilles i februar 2024.

Tiltak 4. Videreutvikle dialoggrupper om vold til beboere på asylmottak

Gjeldende tilbud om dialoggrupper om vold til menn som bor på asylmottak, er et tiltak for å forebygge vold i og utenfor mottak. Det kan i tillegg bidra til å styrke integreringsarbeidet. Deltagerne får i dag undervisning i ulike roller de skal fylle i det norske samfunnet. Temaer som negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og hjelpetjenester inngår i undervisningen. Tilbudet videreføres og kan vurderes utvidet til å omfatte flere målgrupper.

Status: Pågående

Ansvarlig: JD

Dialoggrupper om vold gjennomføres fremdeles i ordinære asylmottak og ordinære asylmottak for enslige mindreårige. Som følge av økte ankomster har det i 2023 vært en stor økning i antall asylmottak, og det vil følgelig bli en økning i antall mottak som gjennomfører tiltaket i 2024.

Rapporter fra mottakene og leverandøren viser at tiltaket fungerer etter hensikten, og at beboerne mener tiltaket er nyttig. Det pekes blant annet på at deltagerne får ny forståelse for hva vold er, og at det er nyttig for dem å få mer kunnskap om kultur, lover og regler i Norge. Leverandøren for faglige tjenester har revidert den skriftlige veilederen som gruppelederne bruker som verktøy ved gjennomføring av dialoggrupper i mottakene. Arbeidet skjer i samarbeid med UDI.

Målgruppen for tiltaket er fortsatt menn og gutter over 15 år. Det er planlagt oppstart av et pilotprosjekt for utvikling av dialoggrupper for kvinner i 2024.

Innsatsområde 2. Kunnskap og kompetanse for et helhetlig hjelpetilbud

Tiltakene under dette innsatsområdet skal legge til rette for å heve kunnskapen og kompetansen i tjenestetilbudene, legge til rette for å øke samordningen av arbeidet og utvikle ressurser og ny kunnskap. Nettverksarbeid mellom nasjonale og regionale aktører skal videreutvikles. De særskilte hjelpetjenestene skal gjøres mer kjent for ansatte i førstelinjen og befolkningen.

Tiltak 5. Etablere et nasjonalt nettverk for kunnskapsutvikling og kompetanseheving

Regjeringens arbeid mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er en tverrsektoriell innsats. Alle berørte sektorer har et ansvar for kunnskapsutvikling og kompetanseheving, og det er utviklet en rekke nettsteder, verktøy og annen informasjon til ulike brukere. Det er behov for å samordne dette arbeidet bedre. Det skal opprettes et nettverk for å samordne arbeid med kunnskapsutvikling og kompetanseheving. Nettverket skal ledes av IMDi og ta utgangspunkt i de ulike direktoratenes oppgaver i arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. De ansvarlige departementene skal utarbeide et felles mandat for nettverket. Direktoratene vil få enkelte fellesoppdrag, blant annet å utarbeide et aktørkart som illustrerer ansvarsområder, mandat og samarbeidsrutiner i saker om negativ sosial

kontroll og æresrelatert vold. Nettverket skal også gi råd til den interdepartementale koordineringsgruppen som følger opp handlingsplanen. Det nasjonale nettverket skal legge til rette for å utveksle informasjon og samordne arbeidet mellom nasjonale og regionale aktører, inkludert Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS).

Status: Pågående

Ansvarlig: AID, i samarbeid med BFD, HOD, JD og KUD

IMDi har etablert et nasjonalt nettverk der direktorater som følger opp tiltak i handlingsplanen inngår, samt en utvidet møtegruppe hvor RVTSene og NKVTS inviteres inn. Direktoratene i nettverket har i 2023 hatt tre møter med referansegruppen for handlingsplanen (referansegruppen), som består av sivilsamfunnsorganisasjoner. Utvidet nettverk møter referansegruppen våren 2024. Høsten 2024 starter IMDi opp arbeidet med å utvikle et aktørkart sammen med nettverket.

Tiltak 6. Videreutvikle Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll

Kompetanseteamet er et nasjonalt tverretattlig fagteam som bistår hjelpeapparatet i saker om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Kompetanseteamet er kontaktpunkt for Utenriksdepartementet (UD) i saker om ufrivillige utenlandsopphold. Teamet ble opprettet i 2004 og er senere både utvidet med flere instanser og gitt flere oppgaver. Det har vært en stor økning i antall saker som teamet jobber med de siste årene. Kompetanseteamet skal evalueres. Evalueringen skal blant annet se på mandat, organisering, ansvarsområder, rollefordeling, ressurser og samarbeid med andre tjenester. Brukerperspektiver skal inkluderes.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID, i samarbeid med BFD, HOD, JD og KUD

På oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) har Proba gjennomført en [evaluering av Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll](#). Rapporten ble levert i desember 2022. Et sentralt funn er at Kompetanseteamet opplever å være presset på ressurser. På bakgrunn av rapporten ble det besluttet å styrke Kompetanseteamet og dette inngår som et tiltak i «Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028) Trygghet for alle». Det ble videre besluttet å endre navnet på teamet til *Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold*. Rapportens øvrige funn inngår i kunnskapsgrunnlaget for videreutvikling av Kompetanseteamet.

Tiltak 7. Videreutvikle bo- og støttetilbudet for personer over 18 år

Bufdir koordinerer det nasjonale bo- og støttetilbudet til personer over 18 år som er utsatt for tvangsekteskap og æresrelatert vold. Botilbudet består av til sammen 24 plasser i fem kommuner. Maks botid er ni måneder. Etter utflytting får tidligere beboere tilbud om oppfølging fra støttepersoner i frivillige organisasjoner. Et oppdatert kunnskapsgrunnlag er viktig for å innrette tilbudet etter brukernes behov. Det er tidligere gjennomført studier om miljøterapeutisk oppfølging samt om sikkerhet og familiearbeid for beboere i botilbudet. Det

er behov for mer kunnskap om hvordan det går med personer som har brukt tilbudet, og det skal derfor settes i gang et forskningsprosjekt. Rapporten vil danne grunnlag for å videreutvikle tilbudet.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID

På oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gjennomførte likestillingssenteret KUN en studie av hvordan det går med beboere i bo- og støttetilbudet etter at oppholdet er avsluttet. Rapporten [«Noen ganger stopper situasjonen folk, men jeg vil fortsette å leve: Livet etter bo- og støttetilbudet til utsatte for tvangsekteskap, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll»](#) ble publisert i november 2023.

Funn og anbefalinger fra rapporten vil inngå i det samlede kunnskapsgrunnlaget for å videreutvikle bo- og støttetilbudet.

Det er besluttet at bo- og støttetilbudet styrkes og utvides med plasser for personer over 18 år som har returnert fra ufrivillig utenlandsopphold, og som ikke favnes av dagens tilbud. Dette inngår som et tiltak i «Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028) Trygghet for alle».

Tiltak 8. Styrke informasjonen om de særskilte hjelpetjenestene

Både personer som er utsatte og ansatte i hjelpetjenestene er brukere av de særskilte tjenestene, som Kompetanseteamet, IMDis fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, integreringsrådgivere ved utenriksstasjoner og minoritetsrådgivere ved utvalgte skoler. Tilbudene er imidlertid ikke tilstrekkelig kjent. Det skal gjennomføres informasjonstiltak for å gjøre de særskilte hjelpetjenestene bedre kjent.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID

I 2023 har Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold brukt ulike kanaler for å gjøre Kompetanseteamet og de andre særskilte tjenestene bedre kjent i tjenesteapparatet.

Kompetanseteamet gir hvert år ut en [årsrapport](#) der teamet synliggjør teamets statistikk over saker, erfaringer med enkeltsaker, kompetansehevingsoppdrag som er gjennomført og samarbeid med ulike instanser.

Kompetanseteamet holdt i 2023 mer enn 60 innlegg på en rekke seminarer, fagdager og fagmøter. De har informert om teamet og det nasjonale bo- og støttetilbudet, samt om tjenestene mangfoldsrådgivere (tidligere minoritetsrådgivere) og spesialutsendinger for integrerings saker (tidligere integreringsrådgivere).

Det har blitt laget fire korte novellefilmer om tematikken og 11 korte filmer der Kompetanseteamet gir svar på vanlige spørsmål fra tjenestene og enkeltpersoner. I 2023 er flere av disse lagt ut på YouTube og brukt i arbeidet med kompetanseheving fra

Kompetanseteamet, RVTS og andre. I 2023 deltok Kompetanseteamet også i Bufdirs podcast [Buffer](#), der tema var ufrivillig opphold i utlandet. Bufdir har i 2023 jobbet med å utbedre nettsiden om Kompetanseteamet.

Rambøll utarbeidet rapporten «[Informasjonstiltak om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold](#)» og tilhørende informasjonstiltak på oppdrag fra IMDi. Rapporten ble lansert i desember 2022. Rapporten kartlegger eksisterende informasjonstiltak om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold rettet mot målgruppene foresatte og unge i alderen 12-18 år, gjennom de siste ti årene. IMDi har publisert de nye informasjonstiltakene for å nå ut til målgruppene. Arbeidet ivaretar også tiltak 27: «Styrke informasjonen om rettigheter, hjelpetilbud og handlingsalternativer ved ufrivillige utenlandsopphold».

IMDi, i samarbeid med Bufdir, har i tildelingsbrev for 2024 fått i oppdrag å utarbeide en felles strategi for å gjøre de særskilte tjenestene som jobber mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold bedre kjent. Arbeidet med strategien ferdigstilles våren 2024.

Tiltak 9. Øke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i skolen

Tiltak 9 a) Utvikle støtteressurser for ansatte i grunnsopplæringen og SFO

Det er behov for å øke kunnskapen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold blant ansatte i skolen og skolefritidsordningen (SFO). Det er også behov for mer kompetanse om utsatte grupper, sammensatt diskriminering, forebygging, avdekking og oppfølging av saker. Kunnskap om hjelpeapparatet vil være en del av dette. I oppfølgingen av Meld. St. 21 (2016-2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen har KD innført en desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen. Ordningen innebærer at statlige midler til kompetanseutvikling skal være bedre tilpasset lokale behov. Alle fylker har etablert et samarbeidsforum for kompetanseutvikling der kommuner, fylkeskommunen, universiteter, høyskoler og statsforvalter deltar. Sammen skal de bli enige om hvilken kompetanseutvikling som skal prioriteres for å møte skolenes kompetansebehov og hvordan de statlige midlene skal benyttes. Med dagens innretning for kompetanseutvikling bidrar nasjonale myndigheter med midler til lokal kompetanseutvikling fremfor å initiere nasjonale satsinger. Nasjonale myndigheter kan også ha en formidlerrolle ved å tilgjengeliggjøre og eventuelt utvikle ressurser, som skolene kan nyttiggjøre seg av i sin lokale kompetanseutvikling. Utdanningsdirektoratet (Udir), IMDi og Bufdir skal samarbeide om å lage støtteressurser for personalet i skolen og SFO om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, samt tilknyttede temaer som sammensatt diskriminering, kjønn, kropp og seksualitet, inkludert kjønns- og seksualitetsmangfold. Det er skoleeiere som vurderer behovet for å ta i bruk støtteressursene lokalt.

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: KD

Tiltak 9 b) Bidra til god undervisning om vold, kropp, kjønn, seksualitet og seksuell grensesetting

Høsten 2020 trådte det nye læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK20 og LK20- samisk) i kraft for 1.-9. trinn i grunnskolen og trinn 1 i videregående opplæring. 10. trinn i grunnskolen og trinn 2 i videregående opplæring følger etter høsten 2021 og trinn 3 i videregående opplæring høsten 2022. LK20 og LK20-samisk omfatter både læreplaner med kompetansemål i det enkelte fag, overordnet del og tverrgående temaer som skal inngå i alle relevante fag. Folkehelse og livsmestring er et slikt tverrgående tema. Udir utvikler nettbaserte støtteressurser til det nye læreplanverket for å støtte skolenes undervisning om vold, kropp, kjønn og seksualitet, inkludert kjønns- og seksualitetsmangfold og seksuell grensesetting, blant annet i samarbeid med Bufdir, IMDi og Hdir. Negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse skal også tematiseres.

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: KD

Udir har valgt å se tiltakene i sammenheng og utviklet én ressurs som både bidrar til å øke kompetansen for ansatte og støtte skolenes arbeid knyttet til læreplanverket og opplæring innenfor temaet: [Udirs nettside om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold](#). IMDi og Bufdir har bidratt inn i arbeidet.

Tiltak 10. Øke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i profesjonsutdanninger

Tiltak 10 a) Vurdere kompetanseheving om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i profesjonsutdanninger

Det er ønskelig å heve læringsutbytte om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse for studenter i lærer-, helse- og sosialfagutdanninger samt spesialpedagogiske utdanninger. Kunnskapsdepartementet skal i samråd med universitets- og høyskolesektoren vurdere tiltak som realiserer og operasjonaliserer læringsutbyttet beskrevet i utdanningenes rammeplaner og nasjonale retningslinjer. Aktuelle tiltak kan være å utvikle undervisningsopplegg, materiell og/eller læremidler, gjerne tverrfaglig og tverrprofesjonelt, som blir integrert i lokale studieplaner. Andre beslektede tema kan inngå, som vold og seksuelle overgrep, mangfold i kjønn og seksualitet, migrasjonshelse og kulturforståelse, tilpasset helseinformasjon, helsekompetanse og kommunikasjon via tolk. Det oppfordres til samarbeid på tvers av institusjoner/relevante aktører og profesjoner i utviklings- og kompetansehevingsarbeidet. Kompetansehevingstiltak som utvikles kan også gjøres tilgjengelig for etter- og videreutdanninger for yrkesutøvere fra de aktuelle utdanningene. Tiltak skal deles og gjøres tilgjengelige for alle utdanningsinstitusjoner.

Status: Pågående

Ansvarlig: KD

Flere helse- og sosialfaglige utdanninger er regulert gjennom styringssystemet Nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS). Målet med styringssystemet er at utdanningene skal være fremtidsrettet, og i tråd med tjenestenes kompetansebehov, og

brukernes behov. For å ivareta dette er det til enhver tid operative programgrupper til hver enkelt utdanning som er en del av styringssystemet som utvikler retningslinjer, følger med på feltet de representerer, og eventuelt reviderer retningslinjer ved behov.

Flere av retningslinjene til helse- og sosialfagutdanningene inkluderer i dag læringsutbyttebeskrivelser som berører tema vold, barns oppvekstsvilkår, og psykososiale miljø.

Tiltak 10 b) Inkludere relevante læringsutbyttebeskrivelser i helsesykepleier- og jordmorutdanningene

Det er ønskelig å inkludere læringsutbyttebeskrivelser som omhandler seksualitet, negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i nasjonale retningslinjer for helsesykepleier- og jordmorutdanningene.

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: KD, i samarbeid med HOD

Nasjonal retningslinje for helsesykepleierutdanning ble fastsatt i 2021. I retningslinjen er det beskrevet at studentene, gjennom helsesykepleierutdanningene, skal tilegne seg inngående kunnskap om tilknytning og samspill, familiens funksjon, behov og utfordringer, og identifiserer avvik, vurdere og følge opp familier. De skal også kunne forebygge, identifisere og avverge psykososiale belastninger, omsorgssvikt, vold, seksuelle overgrep, rusmisbruk, selvskading og selvmordsatferd og iverksette relevante tiltak.

Nasjonal retningslinje for jordmorutdanning ble fastsatt 1. august 2023. Studentene skal etter fullført jordmorutdanning ha oppnådd følgende læringsutbytte:

- ha avansert kunnskap om hvordan kvinnens livssituasjon og fysiske og psykiske helse påvirker det ufødte/nyfødte barnets helse.
- ha inngående kunnskap om partner, familiens og nettverkets betydning for familiedannelse, tilknytningsprosesser og hvordan dette påvirker barnets helse.
- ha inngående kunnskap om ulike typer vold og overgrep, negativ sosial kontroll og kjønnslemlestelse inkludert juridiske rettigheter og plikter i samarbeid rundt voldsutsatte.
- ha spesialisert innsikt i menneskerettigheter, inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kultur, språk, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnivå, kjønn, kjønnsidentitet, seksuell orientering, kjønnsuttrykk, alder og familieform, som er relevant for jordmorfaget.

Tiltak 11. Vurdere muligheten for saksregistrering i barneverntjenestens arbeid

Omfanget av saker i barneverntjenesten som gjelder personer utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er ikke kjent.

Kompetanseteamets tall viser at ca. 15 prosent av henvendelsene i 2019 kom fra ansatte i

kommunal barneverntjeneste. Muligheten for å registrere denne typen saker i barneverntjenesten vil bli nærmere vurdert.

Status: Pågående

Ansvarlig: BFD

I oktober 2023 leverte Bufdir en utredning om bedre statistikk i barnevernet, der et tiltak er å gjøre en helhetlig gjennomgang av innrapporteringen fra det kommunale barnevernet. Det vil ta tid før forslagene fra denne gjennomgangen blir statistikk, og Bufdir undersøker derfor parallelt muligheten for å få inn noen nye sentrale enkeltkategorier (negativ sosial kontroll, barneekteskap/tvangsekteskap og ufrivillig opphold i utlandet) i barnevernstjenesten sin registrering av innhold i melding og årsak til å iverksette tiltak. Barnevernstjenesten rapporterer årlig data fra sine fagsystemer til Statistisk Sentralbyrå, som publiserer statistikk for det foregående året i juli hvert år.

Tiltak 12. Styrke barneverntjenestens arbeid med trusselutsatte barn under 18 år

Evaluering av botilbudet i barnevernet for unge under 18 år utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og tvangsekteskap (Bufdir 2019) viser at det gjenstår lite av det opprinnelige botilbudet som ble bygget opp i regionene, og at modellen med spesialiserte familiehjem verken var ressurs- eller kapasitetseffektiv. Det er også utfordrende å sikre brukergruppen et godt nok tilbud innenfor det ordinære systemet. Dette gjelder særlig trusselutsatte barn og unge med behov for beskyttelsestiltak. Barneverntjenesten har ikke tilstrekkelig veiledningsmateriell for arbeid med sikkerhet i plasseringssaker. Mangel på rutiner, verktøy og veiledningsmateriell gjør allerede krevende saker vanskeligere. Det skal iverksettes målrettede tiltak for barneverntjenestens håndtering av barn og unge med behov for beskyttelse grunnet trusler om tvangsekteskap og æresrelatert vold. Arbeidet omfatter kompetanseheving, etablering av rutiner ved plassering av trusselutsatte barn samt utvikling av veiledningsmateriell for barneverntjenestens sikkerhetsarbeid. Det vil også bli vurdert om politiets risikovurderingsverktøy Patriark for saker om æresrelatert vold er egnet i barneverntjenestens sikkerhetsarbeid.

Status: Pågående

Ansvarlig: BFD

Veileder for risikovurdering og oppfølging av trusselutsatte barn er under utarbeidelse. Planlagt ferdigstilling er andre halvdel av 2024.

NOVA har fått i oppdrag å evaluere bruken av adressesperre og skjult adresse etter barnevernsloven. NOVA skal se på omfanget av bruken av adressesperre, hva som kjennetegner disse sakene og hvordan politiet og barnevernstjenesten organiserer seg i dette arbeidet. NOVA skal også se på vurderingene som ligger til grunn for bruken av adressesperre, og eventuelt hvilke andre tiltak som iverksettes for å beskytte de trusselutsatte. Evalueringen vil foreligge våren 2024, og regjeringen vil følge opp evalueringen av adressesperre med relevante tiltak.

Stortinget fattet i 2022 følgende anmodningsvedtak: «Stortinget ber regjeringen sørge for at regelverket om barnevernets meldeplikt til politiet om barn på skjult og sperret adresse klargjøres, og at det sikres nødvendige rutiner for informasjonsutveksling.» (8:218 S (2021-2022), Innst. 64 S (2022-2023), vedtak 138). Barneverns- og helsenemnda kan, når det foreligger sterke og spesielle grunner, bestemme at foreldre ikke skal få vite hvor barnet bor, såkalt skjult adresse. 1. januar 2021 trådte en ny bestemmelse i kraft som hjemler at barnevernstjenesten skal gi informasjon til politiet når det fattes vedtak om skjult adresse etter barnevernsloven. Regjeringen vil også se nærmere på spørsmål som gjelder barnevernstjenestens informasjon til politiet om graderte adresseopplysninger etter folkeregisterloven.

Tiltak 13. Videreføre TryggEst

Personer med funksjonsnedsettelse eller utviklingshemming er spesielt risikoutsatt for vold, overgrep og negativ sosial kontroll. En større andel personer med nedsatt funksjonsevne er avhengige av offentlige tjenester, assistanse eller pleie. Slik avhengighet innebærer en relasjonell maktforskjell og dermed økt sårbarhet.

TryggEst er et system som skal bidra til å avdekke og forhindre vold og overgrep mot voksne mennesker som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv. Systemet er prøvd ut i tolv kommuner og bydeler i perioden 2018 til 2020. Bufdir driver prosjektet som er finansiert av KUD. I 2021 er det avsatt fem millioner kroner til TryggEst slik at flere kommuner kan få opplæring og kunnskap i arbeidet med å avdekke, fange opp og gi hjelp til sårbare og utsatte voksne. Bufdir er i gang med å utvikle digitale læringsverktøy som kan bidra til å spre kunnskap og kompetanse om TryggEst.

Status: Pågående

Ansvarlig: KUD

Ved årsskiftet 2023-2024 har til sammen 55 kommuner, som dekker 48% av befolkningen, startet opp, eller har vedtak om oppstart av TryggEst. 29 nye kommuner vil starte i løpet av 2024, slik at det totale antall kommuner i 2024 er 84.

TryggEst-teamet i kommunene vil kunne gi veiledning til hjelpeapparatet når særlig risikoutsatte personer over 18 år er utsatt for, eller mistenkes/står i fare for å bli utsatt for, tvangsekteskap, vold og/eller negativ sosial kontroll. TryggEst kan også gi bistand til enkeltpersoner som opplever press, trusler eller tvang som begrenser deres autonomi og livsutfoldelse.

Det har vært et samarbeid med Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (Kompetanseteamet) om kompetanseheving av kommunale TryggEst-team. Det er også et samarbeid med Kompetanseteamet om særlig kompliserte saker.

Videre er det inngått et samarbeid med Østlandsnettverket (bla. RVTS-Øst, IMDi, Statsforvalteren Oslo/Viken, Avdir/NAV) om et årlig seminar om negativ sosial kontroll mot sårbare minoriteter. I desember 2023 ble det avholdt et seminar med tema tvangsekteskap

og arrangerte ekteskap av personer med utviklingshemming og minoritetsbakgrunn. Seminaret hadde ca. 200 deltakere, både fysisk og digitalt.

I 2023 har det blitt gjennomført arbeid med å utvikle et opplæringsverktøy basert på kunstig intelligens for å styrke ansatte i TryggEst team, studenter, ansatte innen helse og omsorgstjenester, frivillige organisasjoner m.m. i å finne riktige tiltak ved vold og overgrep mot sårbare/risikoutsatte voksne. Arbeidet er gjort med midler fra Stimulab ordningen. Minoritetsperspektivet er inkludert i dette verktøyet som lanseres i 2024.

Tiltak 14. Styrke kunnskapen og kompetansen i politiet

Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold har fått økende oppmerksomhet i politiet de senere årene. Likevel er det behov for mer kunnskap og kompetanse i ulike deler av politiets virksomhet. Politiet skal ha et tydelig fokus på mangfold, dialog og tillitsskapende arbeid. Dette er viktige temaer i politiets nye forebyggende strategi: «I forkant av kriminaliteten – forebygging som politiets hovedstrategi (2021-2025). God fenomenkunnskap er viktig for å sette politiet og samarbeidende aktører i stand til å avdekke, forebygge og etterforske negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Politidirektoratet skal legge til rette for økt kompetanseheving, blant annet ved bruk av politiets kompetansedelingsportal, og ved at æresrelatert vold blir tema i Obligatorisk årlig opplæring for etterforskere og politiets påtalejurister i 2021.

Status: Pågående

Ansvarlig: JD

Kripos arrangerte en nasjonal fagsamling på fagområdet høsten 2023 med deltagere fra politidistriktene. Flere distrikt har arrangert egne fagdager om æresrelatert vold. Politiets kompetansedelingsportal på fagområdet oppdateres og brukes aktivt.

Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold har opplevd en sterk økning i antallet henvendelser de siste årene og en særlig sterk økning fra politiet. Dette anses å ha sammenheng med en økt bevissthet og oppmerksomhet, både blant offentligheten og i politiet, og økt kompetanse i etatene.

Tiltak 15. Videreutvikle bruken av risikovurderinger, beskyttelsestiltak og dialogarbeid i politiet

Personer utsatt for æresrelatert vold trenger ofte beskyttelse. Risikovurderingene kan være svært krevende og omfattende, med mange potensielle trusselutøvere spredt over store geografiske avstander i Norge og med forgreininger til utlandet. Politiet må ha god kompetanse i å utferdige risikovurderinger og iverksette egnede tiltak. Det bør vurderes om det er behov for økt fokus på effektiv samhandling mellom berørte etater, både på overordnet nivå og i førstelinjen, ved gjennomføring av tiltak.

Sikkerhetsarbeid og beskyttelsestiltak er viktig i saker som gjelder æresrelatert vold.

Samtidig er det vanskelig for den utsatte å leve under strenge beskyttelsestiltak, og det er

viktig å vurdere andre egnede tiltak. Samarbeidsprosjektet mellom Enerhaugen familievernkontor og Stovner politistasjon har gitt verdifull læring om dialogarbeid i praksis.

Politiet bør rutinemessig vurdere å gjennomføre samtaler med familiene til de unge som søker beskyttelse hos politiet. Det vurderes hvordan læringspunkter fra samarbeidsprosjektet mellom Enerhaugen familievernkontor og Stovner politistasjon kan brukes. Politiet skal videreutvikle sin kompetanse i bruk av risikovurderingsverktøy.

Status: Pågående

Ansvarlig: JD

Det arbeides med ferdigstilling av en felles nasjonal opplæring innen risikovurderingsarbeidet. Skjemaet som brukes i vurderingene er overført til digital plattform, for å gjøre arbeidet enklere å utføre og bidra til god oversikt over iverksatte vurderinger. Lovforslaget om omvendt voldsalarm (OVA) ved besøksforbud ble vedtatt i Stortinget i desember 2023. Det arbeides for å sikre rask implementering i distriktene for å være klar til loven blir iverksatt.

Dialogarbeid er en viktig del politiets handlingsplan «Mangfold, dialog og tillit – Handlingsplan for politiets arbeid (2022-2025)» som har en rekke tiltak under gjennomføring.

Tiltak 16. Styrke kunnskapen og kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i NAV

Arbeids- og velferdsforvaltningen planlegger å opprette et nasjonalt ressurscenter som får i oppdrag å utvikle faglig baserte metoder for arbeidsrettet oppfølging av voldsutsatte. Senteret skal utvikle læringsverktøy om temaet, som blant annet vil dekke fenomenforståelse og kunnskap om veiledningssamtalen. Det skal også være et kontaktsenter for lokale NAV-kontorer som har behov for veiledning og råd i enkeltsaker. Et slikt ressurscenter vil kunne omfatte utvikling av kompetanse også om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har også utarbeidet en veileder for oppfølging av brukere som kan ha vært utsatt for vold i nære relasjoner, negativ sosial kontroll, æresrelatert vold eller som er offer for menneskehandel. Den heter Vold i nære relasjoner og menneskehandel og er tilgjengelig på NAVs nettsider. Veilederen retter seg mot alle som jobber som veiledere og de som trenger tjenester. Veilederen blir løpende oppdatert med ny kunnskap. Ansatte får også tilbud om opplæring. For å tydeliggjøre NAVs ansvar i slike saker vil det i tillegg bli vurdert å innarbeide noe av denne veiledningen i rundskriv.

Tiltaket er også omtalt i handlingsplanen Frihet fra vold (2021-2024).

Status: Pågående

Ansvarlig: AID

Ressurscenteret som omtales i tiltaket er opprettet. NAV Arbeid og helse Oslo, og Arbeids- og velferdsdirektoratet, utvikler kompetansehevede tiltak for veiledere ved landets NAV-kontor, og deres samarbeidspartnere. Ressurscenteret har ansvar for nasjonal

kompetanseheving i NAV om vold i nære relasjoner og konsekvenser for arbeid, og metodisk utvikling når det gjelder arbeidslivsinkludering av voldsutsatte.

Gjennom arbeidet i Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, styrkes veiledning av voldsutsatte personer, gis det veiledning til annet fagpersonell i forvaltningen, samt arbeid med kompetanseheving.

Tiltak 17. Videreutvikle behandlingstilbudet til jenter og kvinner som er utsatt for kjønnslemlestelse

Kvinner og jenter som har vært utsatt for kjønnslemlestelse skal møtes med omsorg, kunnskap og respekt i helse- og omsorgstjenesten. En viktig forutsetning for et likeverdig tilbud er god kompetanse i tjenestene om negativ sosial kontroll, vold i nære relasjoner og spesifikk kompetanse om kjønnslemlestelse. Helseforetakene skal sørge for et likeverdig og kunnskapsbasert behandlingstilbud til utsatte for kjønnslemlestelse. NKVTS gjennomfører nå en studie om behandlingstilbudet til utsatte for kjønnslemlestelse. Noen funn er publisert, og flere vil publiseres underveis i prosjektet. De siste årene er det også innført en diagnosekode om kjønnslemlestelse fra Verdens helseorganisasjon (WHO). På sikt vil det gi bedre statistikk på antall kjønnslemlestedede personer som mottar helsehjelp i Norge og kunnskap for å videreutvikle tilbudet til denne pasientgruppen. Det skal vurderes å kartlegge innhold og kvalitet i behandlingstilbudet til utsatte for kjønnslemlestelse, herunder samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunale helse- og omsorgstjenester om denne pasientgruppen.

Status: Pågående

Ansvarlig: HOD

Helsedirektoratet har i 2023, på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet, og med innspill fra NKVTS, utarbeidet en spørreundersøkelse om helsetjenestetilbudet til personer som er kjønnslemlestet. Undersøkelsen omfatter både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten, og svarfristen er 15. januar 2024. Resultatene fra undersøkelsen vil være et viktig grunnlag for nærmere vurderinger av videreutvikling av behandlingstilbudet til kjønnslemlestedede jenter og kvinner.

Tiltak 18. Utvikle kunnskapsgrunnlaget om utsatte i tros- og livssynssamfunn

Det trengs mer kunnskap om negativ sosial kontroll i tros- og livssynssamfunn og religiøse miljøer, og om hvordan unge og voksne opplever slik kontroll. Det omfatter kunnskap om hvorfor utsatte ikke oppsøker hjelp utenfor miljøet, hvordan hjelpeapparatet kan fange opp og bistå dem, hvilke brudd på barn og unges rettigheter som enkelte opplever, og hvordan myndighetene kan bidra til å forebygge slike brudd. Kunnskapsgrunnlaget vil bidra til å utvikle mer treffsikre tiltak.

Status: Pågående

Ansvarlig: BFD

På oppdrag fra Bufdir er Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet i gang med datainnsamling om forekomsten av negativ sosial kontroll i ulike tros- og livssynssamfunn. Det vil gjennomføres ca. 20 intervjuer med unge og voksne som har blitt utsatt for vold, tvang, press/manipulering og sannsynligvis ulike grader av negativ sosial kontroll. Prosjektets arbeidstittel er: «Begrensinger, krenkelser og rettighetsbrudd i trossamfunn: En kvalitativ studie fra tidligere trossamfunnsmedlemmer.» Rapport vil leveres juni 2025.

Tiltak 19. Utvikle opplæringstiltak om negativ sosial kontroll i tros- og livssynssamfunn

Det er behov for å styrke kompetansen om negativ sosial kontroll internt i tros- og livssynssamfunn. Det er også behov for å styrke kompetansen i det offentlige hjelpeapparatet om negativ sosial kontroll som forekommer i tros- og livssynssamfunn. Det skal utvikles opplæringstiltak for å møte disse behovene i et samarbeid mellom organisasjoner på tros- og livssynsfeltet og relevante etater og hjelpetjenester. Tiltaket skal også bidra til erfaringsutveksling mellom disse aktørene om negativ sosial kontroll i tros- og livssynssamfunn.

Status: Pågående

Ansvarlig: BFD, i samarbeid med HOD og AID

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) har gjennom flere år mottatt tilskudd til å utvikle kursopplegg for å styrke kunnskapen om negativ sosial kontroll i tros- og livssynssamfunnene og i hjelpetjenestene, og samarbeidet med organisasjonen Hjelpekilden om kursopplegget. I 2023 har STL sitt arbeid særlig vært rettet mot skeive i tros- og livssynssamfunn. Hjelpekilden tilbyr bistand til mennesker med bakgrunn fra lukkede eller strenge religiøse miljøer. I 2023 har Hjelpekilden samarbeidet med Bufdir og RVTS sør om to fagdager for tjenesteapparatet om negativ sosial kontroll i trossamfunn. Hjelpekilden har også holdt foredrag om tematikken for tjenester på fagdager o.l.

Tiltak 20. Inkludere temaene negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse i ny veileder for tros- og livssynssamfunn

Ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) trådte i kraft 1. januar 2021. Negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, eller oppfordringer til slike krenkelser, vil kunne være grunnlag for å nekte tros- eller livssynssamfunn tilskudd. Det vil bli utarbeidet en ny veileder for tros- og livssynssamfunn til erstatning for dagens forstanderveileder. Ny veileder skal inneholde oppdatert informasjon om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Status: Pågående

Ansvarlig: BFD

Arbeidet med veilederen er påbegynt.

Innsatsområde 3: Et styrket rettsvern for utsatte personer

Tiltakene som er iverksatt for å styrke rettssikkerheten for utsatte personer dreier seg først og fremst om lovarbeid. Dette innebærer vurdering av endringer i straffeloven, utlendingsloven og sosialtjenesteloven for å styrke rettsvernet for utsatte personer. Det er også iverksatt tiltak som er rettet mot registrering av æresrelatert vold i politiets systemer.

Tiltak 21. Gjennomføre en helhetlig juridisk utredning

Det skal nedsettes et utvalg for å utrede juridiske problemstillinger i saker som gjelder negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold. Problemstillinger som gjelder ufrivillige utenlandsopphold skal inngå, blant annet om hvordan en kan tydeliggjøre straffebestemmelsene i saker der foreldre etterlater barn i utlandet under uforsvarlige forhold. Utvalget skal avklare gjeldende regelverk og vurdere om lovgivningen er god nok, og om Norge i tilstrekkelig grad oppfyller menneskerettslige forpliktelser på området. Formålet er å få avklart om det er behov for lovendringer for å styrke den enkeltes rettsvern og legge til rette for bedre samordning og mer effektivt samarbeid på tvers av etater og tjenester.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID, i samarbeid med BFD, HOD, JD og KUD

[Lovutvalget](#) startet arbeidet i februar 2022. Utvalgets frist for å levere sin utredning er utsatt fra 30. november 2023 til våren 2024.

Tiltak 22. Vurdere endringer i reglene om bortfall av oppholdstillatelse ved ufrivillige utenlandsopphold

Etter utlendingsloven og utlendingsforskriften kan både midlertidig og permanent oppholdstillatelse kalles tilbake eller nektes fornyet ved utenlandsopphold utover en viss lengde. Barn og voksne som holdes tilbake i utlandet mot sin vilje og ikke lenger har gyldig oppholdstillatelse, må fremme ny søknad om oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn etter utlendingslovens § 38. De må vente i utlandet til søknaden er ferdigbehandlet. Det kan gjøres unntak fra reglene om bortfall av permanent oppholdstillatelse for ektefelle og samboer dersom vedkommende mot sin vilje har blitt holdt tilbake i utlandet og ville hatt rett til oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b dersom vedkommende hadde oppholdt seg i Norge (mishandlingsbestemmelsen). Det er også presisert i regelverket at en utlending i slike tilfeller kan få oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 38. Unntakene omfatter imidlertid ikke barn som blir holdt tilbake i utlandet mot sin vilje av foreldrene, eller andre som ikke fyller vilkårene for en tillatelse etter mishandlingsbestemmelsen. Justis- og beredskapsdepartementet vil vurdere om det er behov for endringer i utlendingsregelverket, slik at barn og voksne som holdes tilbake i utlandet mot sin vilje ikke risikerer å miste oppholdstillatelsen.

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: JD

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har vurdert at det per i dag ikke er behov for endringer i regelverket om bortfall av oppholdstillatelse i saker med ufrivillig utenlandsopphold. Departementet har innhentet informasjon om UDIs praksis i slike saker, og tilbakemeldingen tilsier at dagens regelverk gir tilstrekkelig hjemmel til å løse saker der det er konstatert ufrivillig utenlandsopphold.

Etter JDs vurdering vil en egen unntaksbestemmelse også kunne signalisere at ufrivillige utenlandsopphold ikke får noen konsekvenser. Dette kan igjen føre til at flere foreldre sender sine barn til utlandet. JD vil vurdere om det på sikt bør gis nærmere retningslinjer til UDI som klargjør mulighetene i dagens regelverk knyttet til disse sakene.

Tiltak 23. Vurdere om mishandling i nære relasjoner og frihetsberøvelse skal unntas fra kravet om dobbel straffbarhet

Norske statsborgere eller personer som har bosted i Norge, kan bli utsatt for mishandling av nærstående eller frihetsberøvelse mens de oppholder seg i utlandet. Mishandling i nære relasjoner (straffeloven §§ 282–283) og frihetsberøvelse (straffeloven § 254) er i dag ikke unntatt fra kravet om dobbel straffbarhet. Etter gjeldende rett kan slike handlinger begått i utlandet bare straffefølges dersom handlingene også er straffbare i gjerningslandet, med mindre forholdet anses å være påbegynt i Norge. Justis- og beredskapsdepartementet vil vurdere om mishandling i nære relasjoner og frihetsberøvelse skal unntas fra kravet om dobbel straffbarhet.

Status: Pågående

Ansvarlig: JD

Et forslag om å unnta frihetsberøvelse og mishandling i nære relasjoner fra kravet om dobbel straffbarhet ble sendt på høring høsten 2020 (se Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat 27. august 2020 om endringer i straffeprosessloven og straffeloven, overprøving av saksstyrende avgjørelser ved anke mv.). Forslaget ligger til vurdering i departementet.

Tiltak 24. Registrere æresrelatert vold og utvikle statistikk

Æresrelatert vold registreres i dag ikke i politiets systemer på en måte som gjør det mulig å identifisere sakene, annet enn ved manuell gjennomgang. En særskilt registrering av saker med æresmotiv vil kunne være viktig under politiets behandling med tanke på sikkerhet, etterforskning og påtalearbeid. En særskilt registrering vil samtidig gi grunnlag for å lage statistikk over saker med æresmotiv. Politidirektoratet skal vurdere muligheten for å registrere saker med æresmotiv særskilt i politiets saksbehandlingssystem.

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: JD

Det har vært stans i mulighet for endringer i politiets straffesaksløsning BL på grunn av kapasitetsutfordring en periode. Vurderingen i dag er at det er vanskelig å finne en tilfredsstillende og forsvarlig mulighet for å registrere sakene som gir god datakvalitet. Æresmotiv har ikke noen forankring i lovverk og vil innebære å innføre en ny funksjonalitet i

tillegg ved registrering av saker. Æresmotiv/kodeks er ellers et viktig moment å identifisere i risikovurderingen som gjøres og har betydning for oppfølgingen saken får videre.

Tiltak 25. Vurdere om sosialtjenesteloven i tilstrekkelig grad sikrer økonomisk uavhengighet for alle stønadsmottakere

Økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven tar utgangspunkt i husholdningens samlede økonomi, og utbetalinger skjer i dag som hovedregel til den som søker. Når stønaden skal dekke livsopphold til flere enn søker, kan dette bidra til å vanskeliggjøre økonomisk selvstendighet for de øvrige. For å bidra til økonomisk selvstendighet, likestilling, utjevning av maktforhold og økt bistand til å komme i inntektsgivende arbeid vil Arbeids- og sosialdepartementet vurdere bestemmelsene i sosialtjenesteloven, herunder hovedregelen om utbetaling av økonomisk stønad.

Tiltaket er også omtalt i handlingsplanen Frihet fra vold (2021-2024).

Status: Pågående

Ansvarlig: AID

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har hatt forslag om endringer i sosialtjenesteloven §§ 18 og 22 på offentlig høring. I lys av høringsuttalelsene var det usikkert om intensjonen med forslagene best ville oppnås med de foreslåtte endringene. Det ble derfor besluttet å ikke arbeide videre med en lovproposisjon til Stortinget. Departementet har til vurdering om det likevel kan iverksettes tiltak innenfor rammene av dagens regelverk som kan bidra til å oppnå intensjonen med forslagene i høringen. AID har i den forbindelse innhentet innspill fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Arbeidet følges også opp gjennom tiltak i «Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028) Trygghet for alle». Tiltaket er å innhente kunnskap om vold i nære relasjoner, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll blant arbeids- og velferdsforvaltningens brukere. Kunnskap fra et slikt oppdrag kan gjøre det enklere å vurdere og iverksette hensiktsmessige og målrettede tiltak, herunder i tilknytning til tjenester etter sosialtjenesteloven.

Innsatsområde 4: Forebygge ufrivillige utenlandsopphold

Tiltakene under dette innsatsområdet er rettet mot å styrke innsatsen mot ufrivillige utenlandsopphold ved å øke kompetansen og samarbeidet mellom sentrale hjelpetjenester og politiet. Personer som returnerer fra Norge fra slike opphold skal få god oppfølging og informasjon til barn og unge skal bli mer målrettet.

Tiltak 26. Heve kompetansen i barneverntjenestene om ufrivillige utenlandsopphold

Når barneverntjenesten er kjent med at barn under 18 år kommer til Norge etter et ufrivillig utenlandsopphold, skal den på vanlig måte undersøke saken og sette inn tiltak dersom det er behov. Det bør også kartlegges om det er behov for helsehjelp og annen nødvendig bistand.

Kompetansen i barneverntjenestene bør styrkes. Dette gjelder særlig det juridiske handlingsrommet før, under og etter ufrivillige utenlandsopphold. Hvordan kompetansehevingstiltak best kan utformes, vil bli vurdert fortløpende.

Status: Pågående

Ansvarlig: BFD

Sentralmyndighet for Haagkonvensjonen av 1996 ligger til avdelingen Internasjonale tjenester i Bufdir. Sentralmyndigheten veileder barneverntjenesten når det er bekymring for at et barn kan bli sendt ut av landet, eller om eksisterende handlingsrom når barn oppholder seg ufrivillig i utlandet. Videre kan sentralmyndigheten videreformidle bekymringsmeldinger til utenlandske myndigheter.

Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold bidrar til å heve kompetansen i barneverntjenesten både gjennom veiledning i enkeltsaker og foredrag. Ufrivillig utenlandsopphold har vært et viktig tema på kompetansehevingsoppdrag rettet mot barneverntjenesten gjennom året. Før sommerferien ble det gjennomført et seminar med forebygging av ufrivillig opphold i utlandet som hovedtema.

I 2023 gjaldt 15 prosent av totalt 1 137 saker til Kompetanseteamet bekymring for barn som befant seg i utlandet. Barneverntjenesten var den instansen som oftest tok kontakt med Kompetanseteamet for veiledning, i 18 prosent av sakene. En god del av disse sakene handlet om barn som er, eller som det fryktes at befinner seg, ufrivillig i utlandet.

Tiltak 27. Styrke informasjonen om rettigheter, hjelpetilbud og handlingsalternativer ved ufrivillige utenlandsopphold

Kunnskap til utsatte om rettigheter, hjelpetilbud og handlingsalternativer er viktig for å forebygge ufrivillige utenlandsopphold. Både unge og voksne er utsatt, og informasjon og veiledning må være tilpasset ulike grupper som er bekymret for et forestående utenlandsopphold. Det finnes allerede en rekke ressurser, som skal gjennomgås, oppdateres og gjøres lettere tilgjengelig.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID, i samarbeid med BFD

Tiltaket ivaretas gjennom FOU-prosjektet «Informasjonstiltak om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold» med tilhørende informasjonstiltak som Rambøll har utført på oppdrag fra IMDi, se tiltak 8.

Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold gir råd og veiledning til tjenesteapparatet, frivillige organisasjoner og enkeltpersoner i saker der det er bekymring for personer som er, eller kan bli utsatt for, ufrivillige opphold i utlandet. I 2023 veiledet teamet totalt 311 saker slike saker. I forbindelse med det pågående arbeidet med å gjøre Kompetanseteamet mer kjent er det laget to filmer om frykt for ufrivillig opphold i utlandet. Teamet bidrar også til kompetanseheving av tjenestene i hjelpeapparatet om tematikken og om hvordan man kan forebygge og håndtere slike saker. Dette bidrar til at barn og unge som skal reise til utlandet eller er bekymret for ufrivillig opphold i utlandet, møter ansatte som ser

dem, stiller gode spørsmål, kan informere om risiko og om rettigheter og hjelpe de som trenger det.

I 2023 bidro Kompetanseteamet i Bufdirs podcast Buffer, i en episode om ufrivillig opphold i utlandet.

Tiltak 28. Styrke oppfølgingen av utsatte for ufrivillige utenlandsopphold

Det er behov for mer kunnskap om omfang av ufrivillige utenlandsopphold, hvordan koordineringen og handlingsrommet for oppfølging kan styrkes og hvordan sikre at utsatte personer blir ivaretatt ved retur. Både unge og voksne er utsatt. Integreringsrådgivere ved fire utenriksstasjoner yter konsulær bistand til personer som befinner seg i utlandet og rapporterer om utviklingstrekk i sakene som de håndterer. For å forebygge ufrivillige utenlandsopphold gir de kompetanseheving til tjenesteapparatet i Norge, både gjennom råd og veiledning i enkeltsaker og formidling av utviklingstrekk i aktuelle land. Det skal settes i gang en utredning om hvordan styrke oppfølgingen av utsatte for ufrivillige utenlandsopphold som også skal omfatte en vurdering av behovet for å styrke eller justere ordningen med integreringsrådgivere.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID, i samarbeid med UD

I desember 2022 fikk Institutt for samfunnsforskning (ISF) i oppdrag å utrede hvordan oppfølgingen av personer som er utsatt for ufrivillige utenlandsopphold kan styrkes. Endelig rapport foreligger i februar 2024.

Tiltak 29. Innhente kunnskap om kvinner og deres barn som blir holdt tilbake eller etterlatt i utlandet

Noen kvinner og deres barn blir holdt tilbake eller etterlatt i utlandet mot sin vilje. Omfanget er ukjent og årsakene er sammensatte. Det kan handle om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, flerkoneri eller forberedelse til tvangsekteskap. Kvinnene har ofte hatt kort botid i Norge, er ikke klar over sine rettigheter og muligheten for konsulær bistand, og de behersker ikke norsk godt nok til å innhente nødvendig hjelp. Det skal settes i gang et forskningsprosjekt om årsaker til, og konsekvenser av, at kvinner og barn blir holdt tilbake og etterlatt. Prosjektet skal foreslå forebyggende tiltak.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID, i samarbeid med UD

I desember 2022 fikk Institutt for samfunnsforskning (ISF) i oppdrag å utrede årsaker til, og konsekvenser av, at kvinner og barn blir holdt tilbake, eller etterlatt, i utlandet. Endelig rapport foreligger i februar 2024.

Innsatsområde 5: Internasjonalt samarbeid

Tiltakene under dette innsatsområdet er rettet mot å styrke det internasjonale samarbeidet med mer erfaringsutvekslings. Dette gjelder særlig samarbeid mellom de nordiske landene.

Tiltak 30. Styrke det nordisk samarbeidet

Nordisk nettverk for arbeid mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold skal videreutvikles. Blant annet skal nettverket bidra til å styrke det nordiske og internasjonale samarbeidet om transnasjonale utfordringer. Samarbeid mellom nettverket og andre land, eller internasjonale organisasjoner og initiativ, skal vurderes dersom nettverket finner det hensiktsmessig.

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: AID

Nordiske nettverksmøter på embetsnivå for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling arrangeres jevnlig. I 2023 ble det gjennomført et digitalt møte ledet av Finland og et fysisk møte på Island. Mandatet ble i 2023 justert fra at Norge er tilrettelegger til at ledelsen av nettverket fra 2024 følger formannskapet i Nordisk ministerråd.

Tiltak 31. Etablere et nordisk praktikernettverk

Det er ønskelig med mer samarbeid og utveksling av informasjon mellom praktikere som følger opp saker i de nordiske landene. IMDi skal ta initiativ til å etablere et nettverk for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling mellom aktører i hjelpeapparatet i de nordiske landene. Det skal legges til rette for jevnlig møter mellom relevante nordiske aktører, og disse skal i fellesskap utvikle samarbeidet. I Norge skal dette arbeidet være forankret i det nasjonale nettverket for å samordne arbeid med kunnskapsutvikling og kompetanseheving, jf. Tiltak 5 i denne planen

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: AID

IMDi har opprettet et nordisk nettverk bestående av praktikere fra de nordiske landene. Det er 18 deltakere i nettverket, og de ulike landene deltar med representanter fra direktorater, førstelinjetjenester og frivillige organisasjoner. Fra Finland deltar *The Finnish League for Human Rights* og *The Finnish Institute for Health and Welfare*. Fra Sverige deltar Institutt for helse og velferd (THL), ORIGO støttesenter mot æresrelatert undertrykking og vold, Regionalt støttesenter i Göteborg mot vold i nære relasjoner og æresrelatert vold og Nasjonalt senter mot æresrelatert vold og undertrykking. Danmark deltar med Red-center, Styrelsen for International Rekruttering og Integration og Aarhus kommune. I tillegg deltar Nordisk ministerråd. Fra Norge deltar representantene i det tverretatlige Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, IMDi ved to mangfoldsrådgivere, en spesialutsending for integreringssaker, og IMDis fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, Skeiv Verden og Selvhjelp for Innvandrere (SEIF).

Nordisk praktikernettverk består av aktører fra hjelpeapparatet, direktorater og frivillige organisasjoner i de nordiske landene. Nettverket skal ivareta erfaringsutveksling og kunnskapsdeling mellom aktører i hjelpeapparatet i disse landene. Den første samlingen i nettverket ble gjennomført i Oslo i 2023, med fokus på organisering av og status på feltet negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i respektive landene, samt drøfting av

utviklingstrekk i Norden. Temaene vold i et mangfoldsperspektiv og negativ sosial kontroll i religiøse miljøer sto også på dagsorden. Tilbakemeldingene fra deltakerne var at de opplevde nettverket som en svært nyttig arena for styrking av deres kompetanse, og som et godt utgangspunkt for videre samarbeid også utenom nettverket.

Tiltak 32. Arrangere et nordisk toppmøte

Det skal gjennomføres et nordisk toppmøte på ministernivå i 2022. Hensikten er å øke den politiske forankringen og synliggjøre det nordiske arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Norge har i 2022 ordførerskapet i det nordiske samarbeidet. Ovennevnte arbeid kan knyttes til den nordiske Visjon 2030 og området Ett sosialt hållbart Norden.

Status: Ferdigstilt

Ansvarlig: AID

Under det norske formannskapet i Nordisk ministerråd i 2022 ble det arrangert et uformelt ministermøte om integrering i Oslo den 26.-27. oktober 2022. Tema for møtet var hvordan styrke kvinner med innvandrerbakgrunn sin deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. De nordiske integreringsministrene drøftet blant annet hvordan vie større oppmerksomhet til barrierene for deltakelse, som rasisme og diskriminering og negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Tiltak 33. Øke det internasjonale samarbeidet

Internasjonal informasjons- og erfaringsutveksling om arbeid mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er viktig for å utvikle kunnskapen om trender, metoder for forebygging og målrettede tiltak. Norge vil styrke både det internasjonale og det bilaterale samarbeidet med land som har tilsvarende utfordringer, relevante erfaringer og oppdatert kunnskap.

Status: Pågående

Ansvarlig: AID

I 2023 ble det gjennomført bilaterale samtaler på politisk nivå om integreringsarbeid, utfordringer og nasjonale løsninger med svenske og finske myndigheter. Norges arbeid mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold var et av flere temaer i samtalen. Norge deltok også på embetsnivå i møter om integrering i regi av Nordisk ministerråd, der arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold inngikk i samtalen.